

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและวิธีการในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐ

ที่เกี่ยวข้องและดูแลกับการนวดแผนไทยในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 9 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 เจ้าหน้าที่เทศบาลนครพิษณุโลก กองสวัสดิการสังคม จำนวน 3 คน ดังนี้

- ผู้อำนวยการสวัสดิการสังคม ระดับ 8 จำนวน 1 คน
- นักพัฒนาชุมชน ระดับ 6 จำนวน 1 คน
- ผู้ช่วยนักพัฒนาชุมชน จำนวน 1 คน

1.1.3 เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพแผนไทยกมลาศรม จำนวน 3 คน ดังนี้

- นายแพทย์แผนไทยประยุกต์ จำนวน 1 คน
- พนักงานสาธารณสุขชุมชน ระดับ 5 จำนวน 1 คน
- พนักงานสาธารณสุขชุมชน ระดับ 2 จำนวน 1 คน

1.1.2 เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลพุทธชินราช ศูนย์หัตถเวช จำนวน 3 คน ดังนี้

- นายแพทย์ ระดับ 8 จำนวน 1 คน
- นักกายภาพบำบัด ระดับ 7 จำนวน 1 คน
- เจ้าหน้าที่ผู้ช่วยเหลือคนไข้ จำนวน 1 คน

1.2 ประชากรผู้ประกอบอาชีพนวดแผนไทย

ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ที่ประกอบกรอยู่ในบริเวณสวนชมน่านสังกัดเทศบาลนครพิษณุโลก ศูนย์หัตถเวชสังกัดโรงพยาบาลพุทธชินราช และศูนย์ส่งเสริมสุขภาพแผนไทยกมลาศรมสังกัดสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 ประชากรผู้ประกอบอาชีพนวดแผนไทยบริเวณสวนขนาน จำนวน 110 คน

1.2.2 ประชากรผู้ประกอบอาชีพนวดแผนไทยศูนย์ส่งเสริมสุขภาพแผนไทยกมลาศรม
จำนวน 18 คน

1.2.3 ประชากรผู้ประกอบอาชีพนวดแผนไทยศูนย์หัตถเวช จำนวน 11 คน

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

2.1 ประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐ

เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้กับการนวดแผนไทย ในกองสวัสดิการสังคม สังกัดเทศบาลนครพิษณุโลก เจ้าหน้าที่ในศูนย์ส่งเสริมสุขภาพแผนไทยกมลาศรม สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิษณุโลก และเจ้าหน้าที่ศูนย์หัตถเวช สังกัดโรงพยาบาลพุทธชินราช การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากกลุ่มประชากรทั้งหมด ร้อยละ 100 เนื่องจากคณะผู้วิจัยทราบถึงกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบอาชีพนวดแผนไทย

โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) และใช้เกณฑ์การกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเคซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) คือ ประชากรทั้งหมดเป็นหลัก ร้อย ใช้กลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรทั้งหมด ร้อยละ 15 ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรผู้ประกอบอาชีพนวดแผนไทยที่ประกอบกิจการที่บริเวณสวนขนาน จำนวน 16 คน ที่ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพแผนไทยกมลาศรม จำนวน 3 คน และที่ศูนย์หัตถเวช จำนวน 2 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย (documentary research)

ที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาโดยวิธีการภาคสนาม (field research) คณะผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการ ดังนี้

2.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In –depth Interview schedule) คณะผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้

(Knowledge Management : KM) ให้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการนวัตกรรมไทย ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก จำนวน 9 คน ใช้รูปแบบการสนทนาโดยมีแนวคำถามเป็นแกนนำ (General Interview Guide Approach) โดยคณะผู้วิจัยจะกำหนดแนวคำถามในการสนทนาเพื่อใช้เป็นแนวทางและควบคุมทิศทางในการสนทนา อย่างไรก็ตาม แม้จะมีการกำหนดแนวทางคำถามแต่จะเป็นการกำหนดในลักษณะที่ยืดหยุ่นและเปิดกว้างให้สามารถได้รับข้อมูลและข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์

2.2 การเก็บข้อมูลแบบกึ่งมีส่วนร่วม (Participant observation) คณะผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการเป็นผู้รับบริการเพื่อสังเกตกระบวนการในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้การนวัตกรรมไทย ภายในกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพนวัตกรรมไทย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและสังเกตแบบกึ่งมีส่วนร่วม นำมาประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. ทราบถึงกระบวนการจัดการความรู้ของผู้ประกอบการอาชีพนวัตกรรมไทย ในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลก โดยการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์
2. ทราบถึงบทบาทของภาครัฐที่เข้ามาส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดการความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพนวัตกรรมไทย ในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก โดยการวิเคราะห์เอกสารและบทสัมภาษณ์

5. การนำเสนอข้อมูล

1. รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview schedule) เพื่อทราบถึงกระบวนการจัดการความรู้ของผู้ประกอบการอาชีพนวัตกรรมไทย โดยนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)
2. รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Document Data) และการสัมภาษณ์ (Interview schedule) นำมาวิเคราะห์ถึงบทบาทของภาครัฐที่เข้ามาส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดการความรู้ให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพนวัตกรรมไทย โดยนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)